Bestuurlijk overleg: Wateropgaven- en zorgen in het gebied van Lochem en Barchem

Waterschap Rijn & IJssel, Provincie Gelderland, Vitens, Gemeente Lochem, Staatsbosbeheer, Vereniging Contact Barchem

14 januari 2026

Waterschap Rijn en IJssel

Inhoud

- Aanleiding en toewerken naar gezamenlijk bestuurlijke opdracht
- Overzicht ontwikkelingen gebied
- Urgentie en complexiteit
- Ingrediënten gezamenlijk proces (inhoud, samenwerking en draagvlak)
- Opgehaalde wensen
- De mens centraal
- Voorstel vervolg/aanpak
- Vragen voor het gesprek

Waterschap Rijn en IJssel

Aanleiding en toewerken naar gezamenlijke bestuurlijke opdracht

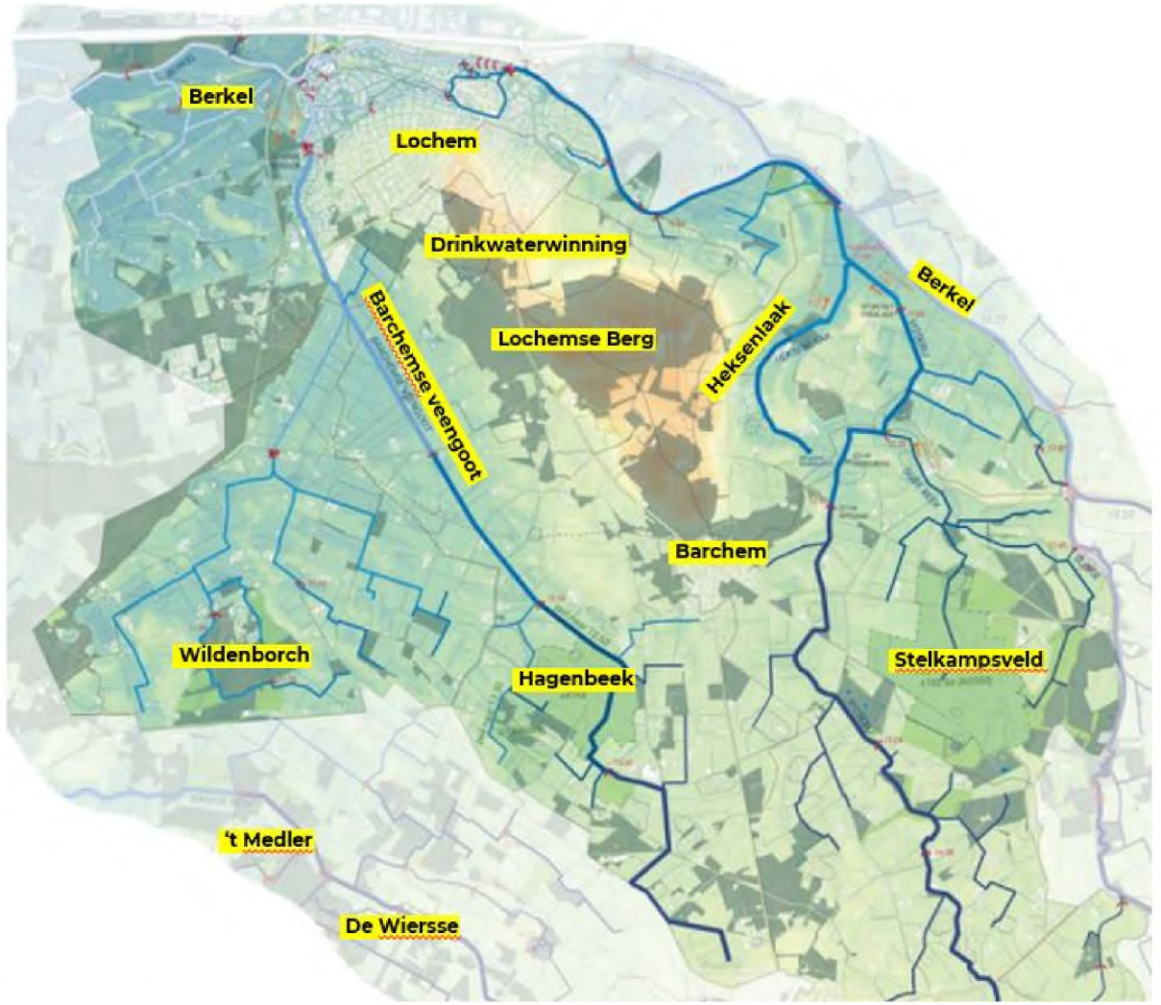
- Complexiteit van het gebied door meerdere opgaven en lopende projecten, en hun onderlinge samenhang
- Onrust en wantrouwen in de omgeving van Hagenbeek richting overheden
- Én-én: onrust wegnemen **én** samen werken aan opgaven en doelen op het gebied van klimaat en drinkwater
- Bestuurlijke opdracht als kans zien voor het gebied

Gezamenlijke bestuurlijk commitment vertaald in een opdracht:
Realiseren doelen met betrokkenheid en draagvlak van stakeholders in het gebied

Langjarig samenwerken aan en investeren in een klimaatrobuust watersysteem en een duurzame drinkwaterwinning Lochemse berg en omgeving. Inwoners en ondernemers integraal onderdeel maken in het planproces.

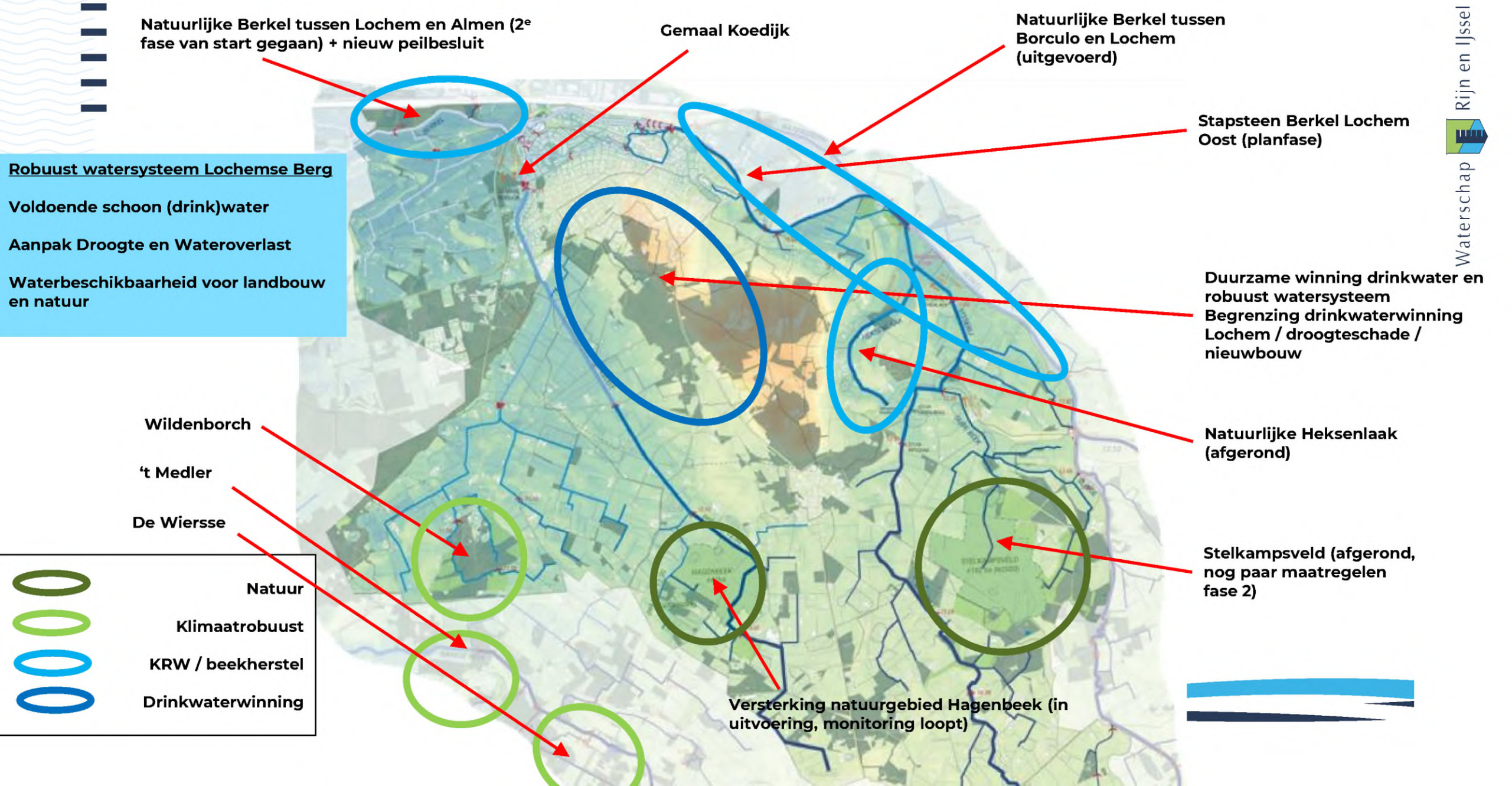
Waterschap Rijn en IJssel

Overzicht: het gebied

Waterschap Rijn en IJssel

Wat speelt er in het gebied?

Waterschap Rijn en IJssel

Urgentie en complexiteit

Urgentie:

- Veel wantrouwen naar overheden over de participatie bij en communicatie over de uitvoering van grond- en waterprojecten
- Zorgen over de mogelijke gevolgen en stapeling van de maatregelen in de gebieden (integralere benadering);

Complexiteit:

- Vele projecten in het gebied die al lopen
- Nieuwe opgaven waardoor nieuwe projecten nodig zijn

Positieve stappen: zoals de waterwerkgroep vanuit de uitbreiding van de winning, de verbinding met VCB en Duurzaam Barchem, intenties overheden om langdurige samen te werken aan opgaven in het gebied

Gezamenlijke bestuurlijke opdracht

Gezamenlijke bestuurlijk commitment vertaald in een opdracht:
Realiseren doelen met betrokkenheid en draagvlak van stakeholders in het gebied

Langjarig samenwerken aan en investeren in een klimaatrobuust watersysteem en een duurzame drinkwaterwinning Lochemse berg en omgeving. Inwoners en ondernemers integraal onderdeel maken in het planproces.

Resultaten:

- Vergroot draagvlak en betrokkenheid in het gebied voor doelen, maatregelen en beheer.
- Structurele samenwerking aan een Klimaatrobuust watersysteem en duurzame drinkwaterwinning in de Lochemse Berg en omgeving.
  - Gezamenlijk inzicht en begrip van werking bodem- en watersysteem nu en in de toekomst
  - Ervaringen en zorgen uit het gebied delen en opgaven op een rij
  - een gezamenlijk planproces om te komen tot oplossingen met draagvlak en effecten van maatregelen in beeld

Waterschap Rijn en IJssel

Ingrediënten in het werken aan gezamenlijke opgaven

Gezamenlijke opgaven:

- Klimaatrobuust en gezond watersysteem in gemiddelde en extreem droge en natte situaties (niet alles oplosbaar)
- Schoon en voldoende drinkwater
- Voldoende beschikbaarheid van water voor landbouw en natuur

Extreme droogte 2018, Achterhoek

Natte jaren 2023/24, Achterhoek

Extreme buien 2021, Limburg

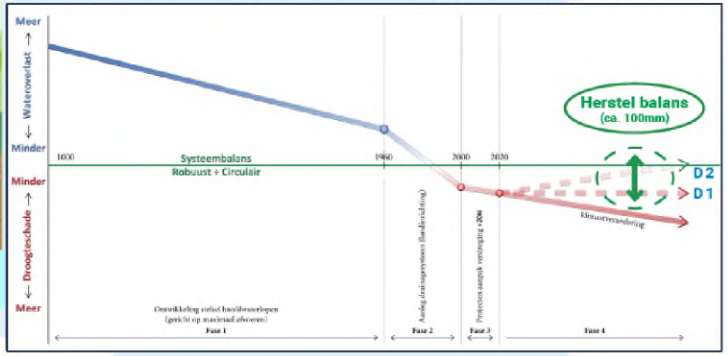

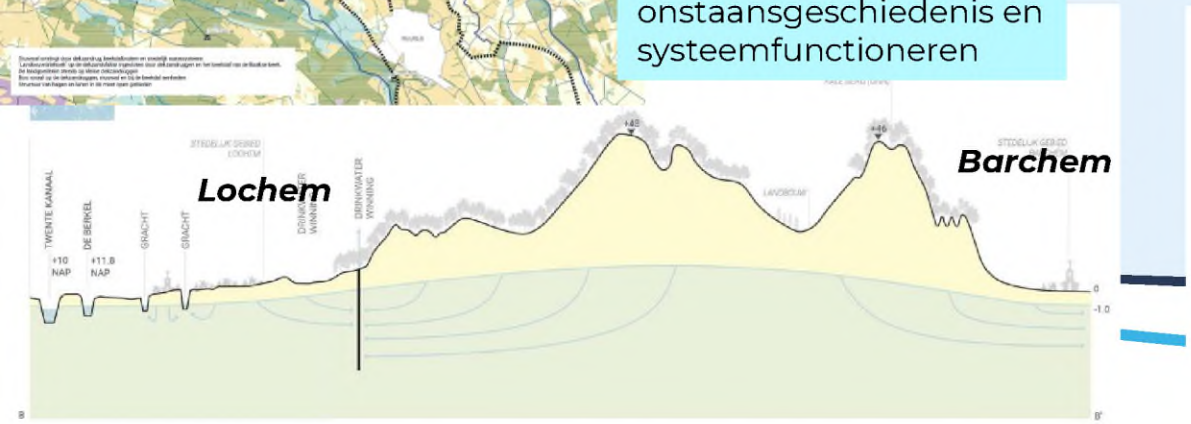
Gezamenlijk begrip onstaansgeschiedenis en systeemfunctioneren

Gedeeld beeld opgaven

Gezamenlijk planproces en ontwikkelingen volgen

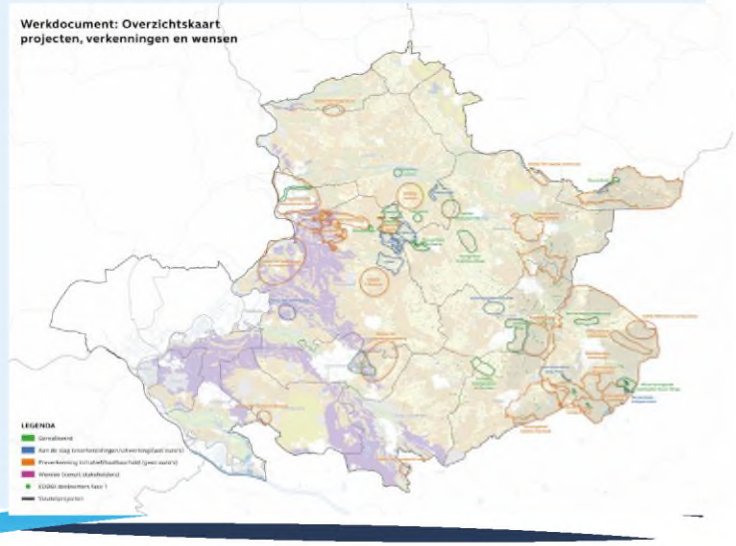
Aanpak droogte en wateroverlast Achterhoek en Liemers

- Gezamenlijk eigenaarschap op opgave
- Na denken nu ook doen
- Sleutelprojecten met bestuurlijk ambassadeurs om echt stappen te maken
- Kennis delen en intervisie → ‘t Klooster en Haarlo- Olde Eibergen

Waterschap Rijn en IJssel

Overzicht: Stakeholders

- Waterschap Rijn en IJssel
- Provincie Gelderland
- Gemeente Lochem
- Vitens
- Staatsbosbeheer
- Gelders Landschap
- LTO
- Natuurmonumenten
- Grondeigenaren en – gebruikers
- Inwoners
- Bedrijven
- Vereniging Contact Barchem
- Vereniging Veilig Waterbeheer Barchem
- Waterwerkgroep
- Andere belangenorganisaties
- Recreanten
- .....

Stakeholderanalyse en gesprekken verder doorzetten

Waterschap Rijn en IJssel

Opgehaalde wensen

- Pragmatische start waar direct zorgen spelen. Concreet en op korte termijn oppakken.. Er is veel urgentie gevoel!
- Lopende projecten afronden en pas verder als onrust is afgenomen, er meer draagvlak is
- Robuust omgevingsmanagement opzetten namens alle partijen. Informatievoorziening verbeteren/delen (zoals dashboard, data en analyse/duiding)
- Onrust, onzekerheid en wantrouwen in het gebied verkleinen/wegnemen.
- Gesprek en advies in het waterbeheer (project- en beheerfase)
- Aansluiten bij aanpak Droogte en Wateroverlast Achterhoek & Liemers, leren van vergelijkbare (gebieds)processen/projecten.
- Lange termijn verkenning irt robuuste (drink)waterwinning en klimaatrobuust gebied

De mens centraal

Bouwen aan vertrouwen en samenwerken:

- Wees goed benaderbaar
- Zorgen serieus nemen, men wil gehoord worden
- Geen dubbele agenda, openheid en transparantie / gelijkwaardigheid
- Niet de techniek voorop, vooral de mens
- Concreet en snel aan de slag waar nodig, laat het niet slepen
- Afspraken nakomen
- Gezamenlijke keuze van gewenste maatregelen

Waterschap Rijn en IJssel

Voorstel vervolg/aanpak

- Op korte termijn pragmatisch aan de slag waar zorgen spelen (WRIJ).
- Onrust en wantrouwen verkleinen door serieus in te gaan op signalen, transparant te communiceren en echte participatie te organiseren.
- Omgevingsmanager aanstellen die werkt aan werkplan, stakeholderanalyse en participatieplan.
- Samen met het gebied wateropgaven, doelen en kansen verkennen.
- Organisatie en middelen koppelen aan het gebiedsproces Watersysteem Lochemse Berg (start verkenningsfase). Én hiervoor een projectorganisatie en projectleider aanstellen.
- Leren van vergelijkbare gebiedsprocessen en projecten door aan te sluiten bij de aanpak Droogte en Wateroverlast Achterhoek & Liemers.
- Start langetermijnverkenning naar robuuste (drink)waterwinning en een klimaatrobuust gebied.

Voorstel vervolg/aanpak

Organisatorisch

- Omgevingsmanager aan de slag met gesprekken in het gebied (Q1)
- Besluitvorming bestuurlijke opdracht dmv Intentieovereenkomst (Q1)
- Projectleider werven (Q2)
- Projectplan verkenningsfase opstellen (Q2)
- Inrichten organisatie gebiedsproces (bestuurlijke klankbordgroep, opdrachtgeversoverleg, programmaorganisatie (Q2/3)

Participatie

- Stakeholderanalyse opstellen en in gesprek met partijen (Q1/2)
- Participatieplan opstellen (Q2)

Waterschap Rijn en IJssel

Vragen & Discussie

- *Kunt u zich vinden in de geschetste analyse, aanpak en voorgestelde resultaten?*
- *Herkent u de beschreven zorgen en dynamiek in het gebied?*
- *Geeft deze aanpak voldoende basis om onrust te verminderen en vertrouwen te versterken?*
- *Ziet u de bestuurlijke opdracht als een kans om samen met het gebied opgaven te realiseren?*
- *Zijn er aandachtspunten of randvoorwaarden die u wilt meegeven voor de vervolgstappen?*

Waterschap Rijn en IJssel